

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/159/2024
Identifikačné číslo spisu:	7614202444
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7614202444.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ P. U. W., F., narodenej XX. P. XXXX, O., Q. XXXX/XX, 2/ F. E. W., I., narodenej XX. P. XXXX, O., M. XXX/XX, zastúpených advokátkou JUDr. Tatianou Vóobelovou, Košice, Bajzova 2, proti žalovaným 1/ Š. Š., narodenému XX. C. XXXX, X. A. Q., N. XXXX/XX, 2/ W. P., narodenej XX. E. XXXX, M. - S. Q., S. Q. XX, 3/ U. U., narodenému XX. Y. XXXX, Ú. XX, 4/ Y. I., M., toho času na neznámom mieste, zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdkova 3555/36, IČO: 17 335 345, 5/ N. Q., narodenej XX. Y. XXXX, X., F.Y. XXX/XX, 6/ W. X., narodenej XX. U. XXXX, A., M. XXX/XXX, 7/ P. P., narodenému XX. Y. XXXX, M. - S. Q., S. Q. XXX, 8/ P. N. W., narodenej XX. Y. XXXX, X. A. Q., Š. A.G. XXXX/XX, 9/ F. U. H., narodenému XX. U. XXXX, F. - X., D. XXXX/XX, 10/ Obec Henclová, Nálepko, Henclová 50, IČO: 00 329 118, 11/ P. U. E., narodenej XX. U. XXXX, W. - F.O., P. XXXX/XX, 12/ N. I., narodenej XX. E. XXXX, X., G. XXXX/X, toho času bytom E. XX/XX, XXXX K., H. H., 13/ Slovenskej republike, za ktorú koná Slovenský pozemkový fond, Bratislava, Búdkova 3555/36, IČO: 17 335 345, 14/ P. Q., narodenému XX. X. XXXX, F., N. XXXX/X, žalovaní 1/, 2/, 3/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/, 11/, 12/, 14/ zastúpení spoločným zástupcom - žalovaným 10/, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 10C/16/2014, o dovolaní žalobkýň 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. mája 2024 sp. zn. 5Co/210/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 4/ a 13/ majú voči žalobkyniam 1/, 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 20. júla 2022, č. k. 10C/16/2014-660 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozsudok súdu prvej inštancie“), zamietol žalobu (prvá výroková veta) a stranám náhradu trov konania nepriznal (druhá výroková veta).

1.1. Vychádzajúc z ustanovenia § 133 ods. 1 a § 134 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) súd prvej inštancie posudzoval splnenie podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním. Uviedol, že základnými predpokladmi vydržania sú existencia oprávnenej držby a jej nepretržité trvanie po zákonom stanovenú dobu, pričom oprávneným držiteľom je len ten, kto je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec patrí. Podľa súdu je nevyhnutné, aby držiteľ disponoval aj relevantným právnym titulom, ktorý jeho dobromyseľnosť objektivizuje. V nadväznosti na vykonané dokazovanie súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyne síce vykonávali vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam oprávnenia typické pre vlastnícke právo, avšak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že vlastnícke právo nadobudli len k pôvodnej pozemnoknižnej parcele č. XX v k. ú. M. na základe kúpnej zmluvy. Zároveň uviedol, že žalobný petit nekorešponduje s obsahom tejto zmluvy, keďže žalobkyne sa domáhali určenia vlastníckeho práva k iným nehnuteľnostiam. Zdôraznil, že samotný výkon práv vlastníka bez existencie právneho titulu nemôže založiť oprávnenú držbu, a teda ani viesť k vydržaniu vlastníckeho práva. Uzavrel, že žalobkyne nespĺňajú zákonné podmienky vydržania, keďže im chýba oprávnená držba založená na dobromyseľnosti opierajúcej sa o právny titul, a preto žalobu zamietol.

1.2. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkýň rozsudkom z 28. mája 2024 č. k. 5Co/210/2023-718 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvá výroková veta). Žalovaným 1/ až 14/ nepriznal proti žalobkyniam 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania (druhá výroková veta).

2.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP.

2.2. Odvolací súd sa pred meritórnym posúdením veci zaoberal otázkou vecnej legitímácie strán sporu, a to aktívnej aj pasívnej. Konštatoval, že na strane žalobkýň ide o nútené procesné spoločenstvo, keďže žalobcami musia byť všetci dedičia po pôvodnom žalobcovi, pričom tento okruh bol súdom prvej inštancie správne doplnený a v čase rozhodovania úplný.

2.3. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii uviedol, že na strane žalovaných musia vystupovať všetci vlastníci alebo spoluvlastníci dotknutých pozemkov, resp. ich právni nástupcovia. Konštatoval, že okruh žalovaných nebol určený správne, keďže niektorí vlastníci boli mŕtvi a neboli nahradení právnymi nástupcami, ani označení ako neznámi vlastníci zastúpení Slovenským pozemkovým fondom. Ide o neodstrániteľný nedostatok procesných podmienok, ktorý bráni riadnemu vedeniu konania. Nesprávne určenie účastníkov nemožno napraviť ex officio ani poučením podľa Civilného sporového poriadku, keďže otázka vecnej legitímácie vyplýva z hmotného práva. Odvolací súd uzavrel, že už samotný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie je dôvodom na zamietnutie žaloby.

2.4. Odvolací súd sa ďalej zaoberal aj hmotnoprávnym posúdením, najmä splnením podmienok vydržania podľa § 129, § 130 a § 134 OZ. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že v súdnej veci nejde o vadu právneho titulu, ale o jeho úplnú absenciu vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam. Kúpna zmluva sa vzťahovala výlučne na parcelu PKV XX, pričom sporné parcely vznikli z viacerých iných pozemkov, ktorých vlastníci neboli účastníkmi zmluvy. Z tohto dôvodu nemožno hovoriť ani o domnelom právnom titule. Podľa odvolacieho súdu žalobkyne neboli pri nadobúdaní držby dobromyseľné, keďže pri zachovaní bežnej opatrnosti mohli a mali zistiť nesúlad medzi obsahom kúpnej zmluvy, geometrickým plánom a skutočným vlastníckym stavom. Museli si byť vedomé, že nadobúdajú pozemky odlišného rozsahu, než bol uvedený v zmluve, pričom sa spoliehali na tvrdenia predávajúcich bez overenia vlastníckeho práva. Takéto konanie nezodpovedá požiadavke náležitej opatrnosti a vylučuje dobromyseľnosť. Súd odmietol argumentáciu žalobkýň založenú na putatívnom titule a výklade prejavu vôle zmluvných strán, keďže tento nemožno rozširovať na osoby, ktoré neboli účastníkmi právneho úkonu. Nepovažoval za relevantné ani poukazy na konanie notára či iné listiny, keďže tieto nemohli založiť dobromyseľnosť k nehnuteľnostiam, ku ktorým predávajúci nemali vlastnícke právo. Na základe

toho uzavrel, že žalobkyne nespĺňajú podmienky vydržania.

2.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobkyne (ďalej aj „dovolateľky“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP; navrhli, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Zároveň si uplatnili aj trovy dovolacieho konania.

3.1. Dovolateľky v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietali, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí nesprávne vyhodnotil skutkový stav a predložené dôkazy, ktoré potvrdzovali tvrdenia dovolateľiek o reálnej delbe nehnuteľností podielových spoluvlastníkov už v roku 1918. Odvolací súd podľa žalobkyní opisuje stanoviská strán, citoval právne normy a osvojil si dôvody súdu prvej inštancie, avšak nezhodnotil listinné dôkazy, ako sú geometrický plán z 24. mája 1982 a potvrdenie Miestneho národného výboru, ktoré jednoznačne preukazujú reálne delenie parciel a logickosť argumentácie žalobkyní. Nižšie súdy sa pritom jednostranne sústredili na kúpnu zmluvu, ktorej neplatnosť dovolateľky nenamietali, a nevyhodnotili okolnosti svedčiace o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním. Poukázali na to, že súdy nižšej inštancie svojvoľne interpretovali dôkazy, nesprávne aplikovali zásady voľného hodnotenia dôkazov a materiálnej pravdy, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a k zamedzeniu možnosti pokojného užívania majetku podľa čl. 20 ústavy.

3.2. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľky namietali nesprávnu aplikáciu hmotného práva, konkrétne ustanovení o vydržaní a nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Poukazujúc najmä na správu o rozhodovaní súdov vo veciach vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, sp. zn. Cpj 69/83 z 30. marca 1982 (Pls NS ČSSR IV.) uviedli, že odvolací súd nebral do úvahy, že pred uzavretím kúpnej zmluvy existovali reálne rokovania medzi predávajúcimi a žalobkynami, obhliadky v prírode, geometrický plán, potvrdenie Miestneho národného výboru a znalecký posudok, ktoré preukazujú predmetné užívanie a určenie parciel. Súd tiež ignoroval historické obmedzenie vlastníckych prevodov počas nedemokratického režimu, keď občania mohli nadobudnúť vlastnícke právo len obmedzene, pričom vydržanie bolo možné len pre štát, ktorý následne odovzdával pozemky do osobného užívania. Odvolací súd nesprávne považoval právny úkon kúpnej zmluvy za jedinú podmienku vydržania, pričom nehodnotil existujúce faktické okolnosti a právne normy platné pred novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 131/1982 Zb., ktorá umožnila započítanie predchádzajúcej držby pri vydržaní.

4. Dovolateľky podaním z 21. marca 2025 (po uplynutí lehoty na podanie dovolania) doplnili obsah právnej argumentácie k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 4Cdo/287/2006, 5Cdo/260/2008, 1VCdo/1/2024 a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 484/2015, ktoré podľa žalobkyní predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax v otázke splnenia všetkých podmienok vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, od ktorej sa odvolací súd odklonil.

5. Žalovaní 4/ a 13/ vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu zotrvali na svojich predošlých písomných a ústnych vyjadreniach v prvostupňovom konaní a uviedli, že sa stotožnili s výrokmi, ako aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu; navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalobkyní zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu nie je možné vyhovieť.

7. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórny rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

8. Dovolateľky uplatnili dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP:

9. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k vade namietanej dovolateľom.

13. V danom prípade žalobkyne prípustnosť dovolania odvodili v prvom rade z § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces, ktorým im malo byť znemožnené uskutočňovať im patriace procesné práva, opreli o tvrdenia, že a/ rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a zmätočné, b/ odvolací súd nevzal do úvahy a nevyhodnotil všetky v konaní vykonané dôkazy, c/ vykonané dôkazy nižšie súdy vyhodnotili svojvoľne, pričom nerešpektovali zásady voľného hodnotenia dôkazov a materiálnej pravdy.

14. Pokiaľ ide o námietku nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutého rozsudku, dovolací súd

uvádza, že jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

15. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

16. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj závery vyplývajúce zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 03. decembra 2015, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba považovať predovšetkým úplnú absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bola závislá opodstatnenosť uplatneného nároku, ako aj vnútornú rozpornosť odôvodnenia rozhodnutia, priesiacu sa pravidlám logického uvažovania.

17. K arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorú dovolateľky namietali, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012).

18. Po preskúmaní obsahu spisu a dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za neodôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkýň na spravodlivý proces.

19. Dovolací súd vzhľadom na obsah spisu vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie ako organickej (kompletizujúcej) jednote, keďže prvoinštančné a

odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), môže len konštatovať, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry, obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za nedostatočne odôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkýň na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Z obsahu preskúmaného rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd v dôvodoch rozsudku uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, a prečo rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že za prvoradé považoval skúmanie otázky aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie strán sporu (body 9. až 41. napadnutého rozsudku), pričom rozsudok súdu prvej inštancie považoval za vecne správny primárne z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných (bod 42. rozsudku). Nad rámec toho sa podrobne a vyčerpávajúco vysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami žalobkýň i čo do veci samej (body 43. až 59. rozsudku). Z obsahu napadnutého rozsudku nevyplýva nedostatočnosť alebo nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil.

20. Pokiaľ ide o námietku dovolateľiek, týkajúcu sa nedostatočne zisteného skutkového stavu, dovolací súd poznamenáva, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018).

21. Procesnú vadu vedúcu k porušeniu ich práva na spravodlivý proces dovolateľky v tejto súvislosti videli v tom, že odvolací súd nezhodnotil listinné dôkazy: geometrický plán z 24. mája 1982 a potvrdenie Miestneho národného výboru, ktoré jednoznačne preukazujú reálne vydelenie; rovnako ako súd prvej inštancie sa jednostranne sústredil na kúpnu zmluvu, ktorej neplatnosť dovolateľky nenamietali, a nevyhodnotil okolnosti svedčiace o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním.

22. Dovolací súd v tomto smere uvádza, že už z obsahu rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 20. júla 2022 je zrejmé, že geometrický plán z 24. mája 1982 a potvrdenie Miestneho národného výboru (zo dňa 06. januára 1983) vzal do úvahy pri rozhodovaní i súd prvej inštancie (body 9., 17. rozsudku súdu prvej inštancie). Odvolací súd napadnutým potvrdzujúcim rozsudkom, ktorý s rozsudkom súdu prvej inštancie tvorí organickú jednotu, k dovolateľkám namietanému geometrickému plánu z 24. mája 1982 v bode 52. napadnutého rozsudku uviedol: „Kupujúci manželia W. práve vzhľadom na geometrický plán a znalecký posudok, ktorých obsah im boli v čase uzavretia zmluvy známy, si museli byť vedomí, že predmetom prevodu nie je iba PKV XX o výmere 151 štvorcových siah (543 m²), ale že z PKV XX nadobúdajú iba 200 m² a prevádzané pozemky o celkovej výmere 847 m² sú tvorené aj ďalšími parcelami. Ak sa v tom čase nepresvedčili, či predávajúcim svedčí vlastnícke právo aj k ostatným parcelám a plne sa spoliehali na podklady pripravené výlučne predávajúcimi, konkrétne Y. I. a taktiež akceptovali vyjadrenie predávajúcich, že prevádzané pozemky patria ich rodine, dôsledkom čoho zaplatili kúpnu cenu aj za pozemky vlastnícky patriace iným osobám, ich (ne)konanie nemožno považovať za dodržanie bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú bolo možno od nich požadovať či očakávať.“ Ďalej v

bodoch 53. až 55. rozsudku odvolací súd v súvislosti s predmetným geometrickým plánom dodáva: „Je zrejmé, že ak kupujúci vedeli, že idú a chcú nadobudnúť pozemky definované ako parcely č. XXX/X a XXX/X, potom uspokojenie sa s definovaním predmetu prevodu ako PKV XX nemá žiadne logické vysvetlenie. Ani účel vyhotovenia geometrického plánu (vlastnícke vysporiadanie parciel XXX/X, XXX/X) nekorešponduje s jeho reálnym použitím, keďže geometrický plán slúžil ako poklad na zápis zmeny vlastníckych práv na základe zamýšľanej kúpnej zmluvy, pričom ani táto skutočnosť v nich nevzbudila žiadne podozrenie a plne sa spoliehali na vyjadrenia a dokumentáciu pripravenú predávajúcimi. Odvolatelia ani netvrdia, že by sa na tieto nezrovnalosti týkajúce sa označenia predmetu prevodu v kúpnej zmluve a predmetu prevodu v geometrickom pláne či znaleckom posudku, ďalej i účelu geometrického plánu, tam uvádzaných parciel a ich výmer vôbec dotazovali predávajúcich, čím opätovne tento nedostatok relevantného záujmu nemožno definovať ako vynaloženie náležitej opatrnosti pri scudzovaní nehnuteľnosti. Odvolatelia pri akcentovaní ich dobrej viery sa odvolávajú aj na konanie notárky, ktorá ich mala ubezpečiť, že všetko je v poriadku. Ich tvrdenie, že notárke pred vyhotovením kúpnej zmluvy bol predložený aj geometrický plán, však z predložených dôkazov vôbec nevyplýva. Uvedené nebolo konštatované ani v notárskej zápisnici (kúpnej zmluve), a tento geometrický plán nie je ani obsahom spisu N 99/83, Nz 103/83. Práve skutočnosť, že kúpna zmluva neobsahuje definíciu prevádzaných pozemkov v zmysle predmetného geometrického plánu, nasvedčuje skôr skutočnosti, že tento geometrický plán nemala notárka pri formulovaní kúpnej zmluvy vôbec k dispozícii. V opačnom prípade by v kúpnej zmluve ako prevádzané pozemky nebola uvedená len PKV XX o výmere 151 štvorcových siah, ale práve parcely č. XXX/X a XXX/X o celkovej výmere 847 m². Taktiež fakt, že údajne prevádzané parcely mali oveľa vyššiu výmeru 847 m² oproti formálnej nadobudnutej PKV XX v celosti o výmere 543 m² (avšak reálne len 200 m² zodpovedajúci odčlenenému dielu), ktorý rozdiel predstavuje 304 m² (viac než jedna tretina), nemohli kupujúci pri bežnej opatrnosti nechať bez povšimnutia...“ Odvolací súd k argumentácii dovolateľiek potvrdením Miestneho národného výboru zo dňa 06. januára 1983 uviedol v bode 56. napadnutého rozsudku: „Pokiaľ dobrú vieru odvolateľky ďalej odvodzujú od potvrdenia MSNV z 6.1.1983 a stavebného povolenia na výstavbu rodinného domu, odvolací súd k tomuto uvádza, že predmetné potvrdenie hovorí len o užívaní pozemku od potoka k ceste, čo je súčasť PKV XX, na ktorej stojí predmetný rodinný dom, ale táto nie je predmetom konania. Nadobudnutie uvedenej časti nie je spochybňované a je v súlade s obsahom kúpnej zmluvy 23.2.1983. Zároveň korešponduje aj s tvrdením odvolateľiek o nadobudnutí tohto pozemku dlhodobým užívaním od roku 1918 v zmysle uhorského obyčajového práva. Právne dôsledky predmetného potvrdenia nemožno však vzťahovať aj na pozemky, ktorých vlastníkom nebola M. I. nikdy nebola, keďže MsNV v tom čase potvrdil užívanie iba pozemkov od potoka k ceste, čím toto potvrdenie nemôže slúžiť ani ako právny titul alebo právnej predchodkyne predávajúcich na vstup do držby k ostatným pozemkom. Pre splnenie podmienok držby navyše nepostačuje len faktické užívanie predmetnej nehnuteľnosti, ale držiteľ musí byť vzhľadom ku všetkým okolnostiam dobromyseľný. Vnútorne psychické presvedčenie kupujúcich manželov W. však nemalo reálny objektívny základ, pričom subjektívne presvedčenie nepostačuje. Vzhľadom na to, aj odkaz na odvolateľkami citovanú judikatúru nie je na mieste.“

23. Z uvedeného je zrejmé, že dovolacia námietka o tom, že odvolací súd sa nezaoberal, nevyhodnotil a pri rozhodovaní nezohľadnil dovolateľkami označené listinné dôkazy (geometrický plán z 24. mája 1982 a potvrdenie Miestneho národného výboru zo dňa 06. januára 1983), neobstoí.

24. Dovolací súd pripomína, že hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza (rovnako ako právna úprava Občianskeho súdneho poriadku účinná do 30. júna 2016) zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Porušením práva na spravodlivý proces však nie je iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany, resp. strán sporu. Z práva na spravodlivý súdny proces totiž pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom

všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

25. Pokiaľ dovolateľky v dovolaní vo všeobecnosti spochybňovali vykonané dokazovanie, ktoré mali za svojvoľné a namietali podľa nich nesprávne zistený skutkový stav veci, dovolací súd zdôrazňuje, že sporové konanie je konaním, v ktorom vždy proti sebe stoja dve strany, ktorých tvrdenia a záujmy sú v zásade protichodné, úloha súdu je práve v tom, aby na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o (ne)pravdivosti tvrdení tej-ktorej strany a prijal právne závery tomu zodpovedajúce. Je teda zrejmé, že jedna strana v spore musí byť vždy tou neúspešnou. Podstata dovolania a jeho dôvodov nemôže byť založená na samotnej skutočnosti neúspechu v konaní a na argumentácii, že súdy mali považovať tvrdenia neúspešnej strany za pravdivé a relevantné. Dovolací súd ďalej zastáva názor, že uvedené námietky dovolateľiek predstavujú ich prostý nesúhlas s vyhodnotením dôkazov a skutkovým záverom, keď sa dovolateľky nestotožňujú so záverom odvolacieho súdu o neunesení dôkazného bremena žalobkyňami ohľadom splnenia zákonných predpokladov vydržania sporných nehnuteľností v zmysle 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 OZ a dožadujú sa vyhodnotenia skutkových okolností zistených vykonaným dokazovaním v ich prospech, čo však nepredstavuje zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

26. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzavrel, že také pochybenia súdov v procese dokazovania, ktoré by znemožnili žalobkyňám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP z obsahu spisu nevyplývajú. Prípustnosť dovolania z tohto zákonného ustanovenia preto nie je daná.

K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

27. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

28. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

29. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

30. Na to, aby mohol dovolací súd podrobiť dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedeného pod písmenom a) až c) ustanovenia § 421 ods. 1 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§ 431 až § 435 CSP).

31. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 ods. 1 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti

dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP).

32. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) alebo či ide o právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), či právnu otázku, ktorá je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

33. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

34. Dovolateľky konkrétnu právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, nesformulovali. Z hľadiska obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že nesúhlasia s aplikáciou zákonných ustanovení o vydržaní a nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na daný skutkový stav, pričom poukázali na správu o rozhodovaní súdov vo veciach vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, sp. zn. Cpj 69/83 z 30. marca 1982 (Pls NS ČSSR IV.). Mali za to, že odvolací súd nebral do úvahy okolnosti, zistené z dôkazov (rokovania medzi predávajúcimi a žalobkyňami, obhliadky v prírode, geometrický plán, potvrdenie Miestneho národného výboru a znalecký posudok), svedčiace v ich prospech; ignoroval historické obmedzenia vlastníckych prevodov počas nedemokratického režimu v minulosti, nesprávne vyhodnotil kúpnu zmluvu ako jedinú podmienku vydržania, pričom nevzal do úvahy normy platné pred novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 131/1982 Zb.

35. Žalobkyňami podané dovolanie (vrátane jeho doplnenia) vychádza zo záveru, že jediným dôvodom, pre ktorý odvolací súd (nesprávne) potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, je záver odvolacieho súdu o nesplnení zákonných predpokladov vydržania sporných nehnuteľností v zmysle 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 OZ dovolateľkami. V dovolaní však úplne opomínajú fakt, že primárnym dôvodom pre potvrdenie výroku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby, je z hľadiska rozhodnutia odvolacieho súdu zistený nedostatok pasívnej vecnej legitimácie na strane žalovaných. Správne určenie pasívnej vecnej legitimácie v konaní má pritom kardinálny význam pre výsledok v spore o určenie vlastníckeho práva.

36. Dovolací súd zdôrazňuje, že predmetom sporu je I. určenie, že do dedičstva po nebohom poručiteľovi Y. W., narodenom XX. P. XXXX, zomrelom XX. P. XXXX patria parcely KN-C v katastrálnom území M., označené na geometrickom pláne č. 34605045-8/2015, vyhotovenom 23. marca 2015 geodetom Š. H.P., overeného Okresným úradom Gelnica, katastrálny odbor 01. apríla 2015, ako pozemok parc. č. KN-C XXX/X záhrada o výmere 139 m², pozemok parc. č. KN-C XXX/X záhrada o výmere 21 m² a pozemok parc. č. KN-C XXX/X zastavaná plocha o výmere 366 m² v podiele 1/2 a II. určenie, že do výlučného vlastníctva F.. E. W. I.. rod. X., nar. XX.X.XXXX, bytom O.-N., M.Á. XXX/XXa patria vyššie špecifikované parcely v podiele 1/2-ca.

37. Odvolací súd v napadnutom rozsudku jasne a zrozumiteľne vysvetlil, že z predložených listov vlastníctva je zrejmé, že niektorí zo zapísaných katastrálnych vlastníkov nie sú na príslušných listoch vlastníctva dostatočne identifikovaní a zároveň v čase rozhodovania súdu sú mŕtvi: pôvodná žalovaná 11/ B.D. N. (ktorej by mal prislúchať spoluvlastnícky podiel 1/10 na parcele KN-E č. XXX/X o výmere 21 m² orná pôda /LV č. XXX/, a táto má byť súčasťou novovzniknutej parcely KN-C č. XXX/X); pôvodný žalovaný 8/ U. O. (ktorému by mal prislúchať spoluvlastnícky podiel 1/2 na parcele KN-E č. XXX/X o výmere 140 m² orná pôda /LV č. XXX/ a táto má byť súčasťou novovzniknutej parcely KN-

C č. XXX/X a XXX/X) (bod 35.1. rozsudku). Ďalej odvolací súd zistil nedostatok pasívnej legitímácie žalovaných i vo vzťahu k parcele KN-E č. XXX/X (predtým parcela č. XXX v PKV č. XXX) nakoľko právnym nástupcom po pôvodnom žalovanom 8/ je v zmysle uznesenia Štátneho notárstva sp. zn. D 230/61-10 z 24. apríla 1961 M. X. rod. O., a nie žalobkyňami označená W. X. rod. O. - žalovaná 6/ (bod 39. rozsudku). Prípadný nedostatok pasívnej legitímácie, t. j. nesprávny alebo neúplný okruh pasívne legitímovaných osôb u ostatných parciel odvolací súd neskúmal, nakoľko uvedené vedie samo osebe automaticky k záveru o nutnosti zamietnutia žaloby z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie už len pri citovaných dvoch parcelách, z ktorých boli vytvorené všetky tri novovzniknuté parcely KN-C č. XXX/X, XXX/X a XXX/X, k. ú. M. (bod 40. rozsudku), vo vzťahu ku ktorým žalobkyne formulovali požadovaný určovací výrok.

38. Dovolací súd zdôrazňuje, že v zmysle zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým) bolo úlohou žalobkýň usledovať si z verejne prístupných zdrojov informáciu majúcu podstatný význam pre výsledok sporu, t. j. komu aktuálne svedčí pasívna vecná legitímácia v spore o určenie vlastníckeho práva. Z obsahu odôvodnenia dovolania žalobkýň vyplýva práve protiklad, a to, že na závery odvolacieho súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie dovolateľky zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, vôbec nereflektujú. Či však bude žalobca v konaní o určenie vlastníckeho práva v spore úspešný, závisí nielen od toho, či je sám účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok, ale aj to, či účastník na opačnej procesnej strane je subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania (pasívna vecná legitímácia). Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. V prípade žaloby o určenie vlastníctva alebo o určenie, že vec patrí do dedičstva, musia byť účastníkmi civilného procesu na strane žalovaného všetci katastrálni vlastníci, resp. ich právni nástupcovia. Ide o tzv. nútené procesné spoločenstvo zmysle § 77 CSP. Súd žalobu (bez ďalšieho) zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých týchto subjektov v spore (§ 78 ods.2 CSP).

39. Dovolací súd na základe uvedeného konštatuje, že právne závery odvolacieho súdu zadefinované žalobkyňami ako odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nezodpovedajú v celosti právnym záverom, na ktorých odvolací súd primárne založil výsledok riešenia predmetného sporu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je nepochybné, že pre konečné právne závery odvolacieho súdu bolo podstatné vyriešenie otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v konaní, pričom otázku splnenia zákonných predpokladov vydržania zo strany žalobkýň k predmetu sporu riešil nad rámec primárneho a základného dôvodu pre zamietnutie žalobného nároku.

40. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe vyhovieť], zaťažuje procesná povinnosť dovolateľa preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý jeden z týchto dôvodov. Inak povedané, ak z dvoch alebo z viacerých kľúčových a rovnocenných dôvodov, na ktorých právne stojí napadnuté odvolacie rozhodnutie minimálne jeden dôvod v rámci dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 CSP neobstojí (dovolanie je tu neprípustné alebo nie je tu dôvodné, pozn.), nemôžu obstať ďalšie dôvody podľa § 421 ods. 1 CSP, aj keby všetky ostatné kľúčové dôvody mali byť in concreto prípustné a opodstatnené (dôvodné); nie je totiž v takomto prípade dodržaný zákonný predpoklad vyjadrený v § 421 ods. 1 CSP „Dovolanie je prípustné... ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky“ (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/129/2018).

41. Potom je nutné konštatovať, že dovolateľkami vymedzená právna otázka nepredstavuje právnu otázku, od vyriešenia ktorej by záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nebol tak naplnený základný predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 písm. a) CSP. V dôsledku absencie pasívnej vecnej legitímácie všetkých žalovaných v spore o určenie vlastníckeho práva

v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu (tvoriacich nútené procesné spoločenstvo), odvolací súd správne rozhodol o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej, ktorým zamietol žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

42. V zmysle už vyššie uvedeného (bod 41. tohto rozhodnutia) dovolací súd uzavrel, že dovolacia argumentácia dovolateľiek v tejto časti nezodpovedá požiadavkám stanoveným v § 421 ods. 1 písm. a), b) v spojení s § 431 až § 435 CSP, pretože na nimi nastolenej právnej otázke odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil.

43. Dovolací súd dovolanie žalobkýň v časti, v ktorej namietali vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietali nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

44. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

45. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.